

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

<p>SZERKESZTŐSÉG: Kossuth-tér, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Nyilttérben egy sor közlési díja 50 fillér. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.</p>	<p>Főszerkesztő: Benka Gyula. Főmunkatárs: Zlinszky István.</p>	<p>Felelős szerkesztő: Dr. Nagy Béla. Laptulajdonos: Dr. Haviár Gyula</p>	<p>KIADÓHIVATAL: Beliczey-ut 9. számú ház, hova az előfizetési és a hirdetési pénzek küldendők. Előfizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K. Negyed évre 2 K. Egyes szám ára: 16 fillér</p>
---	---	---	--

Munkásközvetítő.

A jelen század uralkodó kérdését kétségtelenül a socialis kérdések megoldása képezi. A socialis kérdések között pedig első helyen áll a különféle társadalmi osztályok gazdasági harca. Az erőre, öntudatra jutott negyedik osztály mind hatalmasabb csapatokkal vonul a küzdelembe és ha nem sikerül az összeütközést elhárítani, alapjaiban megrokkant öreg társadalmunkat a megsemmisítés veszedelmével fenyegeti.

A legnagyobb emberektől a legkisebbekig mindenki érzi és igen gyakran szenved ezen hadjárat következményeit és az állam hatalmával minden áron arra törekszik, hogy a nagy társadalmi harcot kiegyenlítse, a szembenálló egymás ellen törő feleket egymás mellé állítsa, az egymás megsemmisítésére irányuló erőt egymás javának elősegítésére felhasználja.

A munkáskérdés, a munkásoknak kellő munkaalkalom és jövedelem biztosítása, a munkaadóknak kellő munkaerő megszerzése foglalkoztatja folyton az állami hatalom kezelőit a legmagasabbtól legalacsonyabbig. Mindenki érzi, hogy a mai társadalmi és gazdasági állapot egyik nagy hiánya, hogy míg száz meg száz dologra kész kéz várja hiába a kenyéradó munkát, addig a másik oldalon száz meg száz gazda keresi hiába a szükséges mun-

kást, mivel kellő közvetítő intézmény nélkül egymásra találni nem tudnak.

A gazdasági életnek mai fejlettsége mellett avult anacronizmus már az a rendszer, hogy a munkás ember álljon ki reggel a piacra és ott várja míg jön érte valaki. A gazda pedig, ha hirtelen munkásra van szüksége, kénytelen legyen lesni a piactéri „köpködőt“, akad-e, aki vállalkozik e feladatra.

Sokkal kisebb, Szarvasnál sokkal fejletlenebb községek is belátták már, hogy ezen állapot legkevésbé sem felel meg a mai igényeknek és csekély erejükkel gondoskodtak arról, hogy rendes, szervezett munkásközvetítő hivatal állítsassék fel, amelynek útján a munkást kereső mindig kényelmesen és gyorsan megtalálhatja a szükséges számú munkásokat, viszont a munkás ember sem kénytelen lesni a gazdát, hanem jelentkezvén szabad idejében végezheti a dolgát.

Szarvason ilyen intézmény mind- eddig ismeretlen.

Pedig a szarvasi munkást, mint megbízható, jó munkaerőt messze földön ismerik és kellő munkásközvetítés útján fokozottabb mértékben lehetne azon munkásainkat, kik itthon kellő teret nem találnak, más vidéken elhelyezni s nekik más vidéken nagyobb jövedelmet szerezni.

A munkásközvetítő intézetek, a mennyiben azok nem egyesek nyeresz- kedő célját szolgáló kezekbe helyez- tetek el, hanem tisztán a munkások és gazdák érdekeit egyenlően szolgáló közintézményként létesítették, minde- nütt felvirágoztak és kiváló eredményt mutattak fel. Ilyen intézmény nálunk is hézagpótló lenne és valóban áldá- sos hatást gyakorolna.

A szarvasi képviselőtestület leg- utóbbi gyűlésén igen helyes érzékkel elhatározta, hogy Szarvason munkás- otthont építet. Ezzel kapcsolatban fel- merült a terv, hogy ugyanott egy-egy megbízott munkás végezné a munkás- közvetítést is, de még mint szervezett, határozott feladatokkal felruházott in- tézmény a közvetítő nem öltött alakot. Pedig a munkás otthonnal kapcsolat- ban a legkönnyebben megoldást lelhet- ne a munkásközvetítés kérdése, miután a kettő igen könnyen összekapcsol- ható, egymást kiegészítő intézmény- ként állítható be.

Reméljük, hogy azon az uton, melyen az otthon létesítésének tervé- vel az első lépést teszik Szarvas ve- zetői, tovább is haladni fognak és rövid idő alatt eredményeket is mu- tatnak fel.

Alkalmi vétel!

Egész öltönyre való tisztagyapjú férfi szö- veteket 15 és 20 koronáért óriási válasz- tékban ajánl

FISBEIN és KRAUSZ.

50 százalék ármegtakarítás.

Képviselői közgyűlés

Szarvas község képviselőtestülete kedden délután közgyűlést tartott, a melyet megelőzőleg Dr. Wieland Sándor főszolgabíró elnöklete alatt tiszti székben Mold Bélát választották meg a főszolgabíró által felfüggesztett Láncozsy László anyakönyvezető helyettesnek helyettesül. Láncozsy László ellen ugyanis a főszolgabíró fegyelmi eljárást indított a következő tényállás alapján:

Az anyakönyvi törvények értelmében a házassulokat, kik 3 hónapon belül máshol laktak, előbbi lakóhelyükön is ki kell hirdetni. Ezen kihirdetés kötelezettsége azokra is fennáll, kik mint katonák laktak máshol s a külföldön lakók hirdetése ujságok útján történik. A 101. gyalogezred, amelynek hadkiegészítő kerületébe Szarvas tartozik, tudvalevőleg most Bécsben állomásozik, így a 3 hónap előtt ott szolgált s most házasságra jelentkező kiszabadult katonákat egyik bécsi lapban kell hirdetni.

A bécsi lapok ezen hirdetések közzétételéért esetenként 16 koronát kérnek, mit a hirdető házassulók felkérése folytán Láncozsy anyakönyvezető helyettes vett át a felektől az illető lap kiadójavatalához elküldés végett. Mivel a hirdetményt németre is le kell fordítani, a bécsi lapok fordítási díj címén a beküldő anyakönyvezetőnek minden hirdetésményért 7 koronát fizettek, illetve felbatalmázták az anyakönyvezetőt, hogy a 16 koronából 7 koronát visszatartson és csak 9 koronát küldjön be a hirdetés díjában. Így, bár a felek károsodása

nélkül, mivel a feleknek a lapok 16 koronán alul nem teszik közé a hirdetményt, Láncozsy minden hirdetésnél 7 korona jövedelmet szerzett a hirdető ujságtól, Ezen jövedelem szerzését nem találta összeférhetőnek a hivatali szolgálattal és Láncozsy ellen a fegyelmi eljárást s egyidejűleg hivatalától felfüggesztését rendelte el.

A közgyűlés további folyamán különös fontosságú javaslattal lépett az előjáróság, A munkások helyzetének javítása céljából munkás-otthon építését javasolta, a melyben a munkások napközben tartózkodhatnának s amely egyszermind munkásközvetítő helyül is szolgálna. Az építést a Kossuth-téren, az ipartestület háza mellé tervezik. A közgyűlés örömmel fogadta el a nagy jelentőségű eszmét és megbizta az előjáróságot azzal, hogy az építés költségeire 8000 korona, a fenntartásra évi 500 korona államsegély megadása iránt kérvénnyel forduljon a földművelésügyi miniszterhez.

Grieksa Mihály községi állatorvos egy veszettségben szenvedő ökröt gyógykezelt s a fertőzés veszélyeitől tartva a budapesti Pasteur intézetbe ment fel beoltás végett. Kérése folytán a közgyűlés felmerült költségeiből 77 koronát utalt ki a községi pénztár terhére.

Egy sereg törvényhatósági bizottsági és közigazgatási bizottságnak a kéményseprési szabályrendelet magyarázat tárgyában hozott határozatai kerültek tárgyalás alá, melyekben a nevezett bizottságok nyílt kéménynek csupán a teljes szabad kéményeket kívánják minősíteni, amelyekbe a kéményseprő létrával állhat be, ellenben az összes többi kéményeket zártaknak

nyilvánítja. E határozatok ellen a közgyűlés a kereskedelmi miniszterhez appellál.

A vármegyei árvaszék elnöke legutóbbi vizsgálat alkalmával kifogásolta hogy a szarvasi kiskorúak és gondnokoltak a községi közgyám nagymérvű elfoglaltsága miatt nincsenek kellő felügyelet alatt, különösen vagyonukról nem történik megfelelő gondoskodás, A közigazgatási bizottság ezért felhívta a képviselőtestületet, hogy e helyzetten vagy segédgyámi állás rendszeresítése, vagy pedig külön gyámügyi esküdt kijelölése útján segítsen. A képviselőtestület a segédgyám alkalmazását feleslegesnek találta, hanem Frankó Pál esküdtet bizta meg a gyámügyi esküdt tisztségével, kinek köteleességévé tétetett az, hogy időnként személyesen szerezzon meggyőződést arról, hogy a kiskorúak és gondnokoltak személyi és vagyoni dolgaiban kellő felügyelet alatt állanak-e.

A Rákóczi-Thököly féle községi ösztöndíj alap számadásait a vallás- és közoktatásügyi miniszter felülvizsgálat végett felkérte s azokat most jóváhagyva visszaküldötte. Ezt tudomásul véve véget ért a közgyűlés.

Magyar istentiszteleték.

A ki Szarvas népet s annak szellemét elfogultság nélkül tekinti, évek óta örömmel látja, hogy a tót anyanyelvű lakosság között hatalmas léptekkel halad előre a magyarosodás. Örömmel látjuk, hogy a tanítóknak fáradhatlan munkája nyomán évről évre hódít a magyar szó és a magyar szellem.

TÁRCA.

A névjegy.

Dr. Kőszály Tibor ur már többszörös családapa volt ugyan, hanem azért még egyáltalában nem vetette meg a kalandokat, amelyek pedig férjek, és kivált apák számára tudvalevőleg tilosak. Ha, kopasz tarkóján fényes cilinderkalapjával, keztyűs kezében ezüstgombu sétatálcáját forgatva, peckesen végig sétált az utcán, bizony nem egyszer gyorsította meg a lépteit egy-egy karcsubb ruhaderék, dus hajkonty, vagy csinosabb boka láttára. Ilyenkor Tibor ur kidüllesztette a mellét, a nyelén ragadta meg a sétatálcáját es halikán füttyörészni kezdett, mindezt önkénytelenül a karcsu derék, vagy csinos boka láttára. És így sietett a bájos ismeretlen után.

Hogy az ismeretlenből olykor ismerős lett, az Kőszály Tibor ur hódító tehetségének az érdeme. Hogy azonban a kaland olykor a gavallerra nézvést ilyenféle bókokkal végződött, mint:

— Arcátlan.

— Mit tolakszik?

— Az aranyláncomat akarja letépni?

— Rendőrt hívok, ha tüstént el nem takarodik, azt viszont a hölgyek bárdolatlan-ságának és hiányos szépérzékének kell tulajdonítani; már t. i. Kőszály ur vélekedése szerint.

A nők szerint egyáltalában nem viselik magukat úgy, ahogyan azt a huszadik század felvilágosult gyermekeit megilletné.

— Mit beszéltek, — fakadt ki néha a kaszinóban a barátai előtt, mit beszéltek nőemancipációról, vagy éppen szabad szerelemről, amikor a nők egy részében ma még annyi intelligencia sincs, hogy meg tudná érteni és becsülni, mi az egy férfi, egy idegen férfi odaadása! Hisz, egy ismeretlen embert, aki azalatt sohasem látott bennünket egy csapásra meghódítani a legnagyobb di-csőség, és tekintse szerencsésjének. — magyarázta emelt hangon — minden hölgy, akár asszony, akár pedig leány, ha olyan disztiugvált uri ember, mint én a lábaihoz akarja rakni a hódolatát!

A kaszinóbeli barátok természetesen jóízűt mulattak Kőszály barátunk méltat-

lankodó kitérésein, de azért egy részük nyíltan, másik részük titokban mindig helyeselte a merész aszfaltreformátor nézeteit.

Ámde Tibor ur csupán férfi társaságban szokott ilyen vandál módon beszélni az asszonyokról. Óh, hölgyek között gyöngéd volt, mint a bársony és sima mint a kigvó. Nem esoda, ha kigyó módjára tudott beférkőzni a női szívek szíklái közé.

Ilyen sziklaszivű hölgy volt a többiek között Bokor Mihályné is, a szép és fiatal szőke özvegy. És nem utcai vad volt, ahogyan Kőszály az aszfalton kezdődő kalandjainak hősnőt nevezte, hanem szelid házi galamb. Bájos és lekötőző módon, kékszemű és vöröshajú, szóval a kis város szerelmi fogalmai szerint valóságos istennő. Egyébiránt vagyonos asszony, aki zsurokra járt és zsurokat adott. Kőszály is zsuron ismerkedett meg vele.

Tibor ur felesége, aki bizonynyára egyet volt a legjamborabb és legkevésbé féltékeny asszonyoknak, természetesen még csak nem is áldotta, minő érzelmeket ébresztett fel az urában a szép özvegy. De ha tudta volna is, talán akkor sem ért volna

landó
ágos
göem
nis a
hogy
magy
tiszt
plom
tiszt
elősz
nyelv
nyelv

ház
tek a
tást,
ered
régő
kerül
magy
gyar
fellép
maga
nak
vetke
elien
jének
tiv ne

biteri
zott a
jének
maga
presb
megva
ellené
évben
ban e
vasár
istent

helyz

vele s
lalkoz
korká
lehet,
lépése

ur —
És mi
alak!

föllép
deg re
udvar
ezzel
inkább
alvó c

lalkoz
ban
Husos
a rég

holnap
órákor

öröme

A magyarosodnak némileg állandóan utjában voltak mindig az ágostai evangélikus egyháznak tulnagően tót istentiszteletei. Eddig ugyanis az istentiszteletek rendje az volt, hogy az új templomban egyik héten magyar, másik héten tót volt az istentisztelet melyre, — ellenben az ő templomban egyik héten csupán tot istentiszteletet tartottak, a másik héten is először tót s csak azt követve magyar nyelvű istentiszteletet. Így a magyar nyelv határozottan háttérbe szorult.

Ezen helyzet fonákságát az egyház vezetői régóta látták, régóta féltek attól, hogy azt a magyarosító hatást, a mit az iskolák derék munkája eredményez, a templom paralizálja, régóta érezték, hogy az iskolaából kikerülő nép fia egyáltalán nem hallván magyar szót, elfelejti elsajátított magyar tudását is. — Azonban ez ellen fellépni nehéz volt mindaddig, míg maga a nép nem győződik meg annak helytelen voltáról, nehogy az következzék be, hogy a nép akaratán ellen történvén az istentiszteletek rendjének megváltoztatása, az a konzervatív nép között recenziust keltsen.

A szarvasi ág. ev. egyház presbiteriuma november 25 én foglalkozott az istentiszteletek jövő évi rendjének megállapításával, melynek során maga a nép, az egyszerű földművelő presbiterok kívánták az eddigi rend megváltoztatását és 45 szavazattal 14 ellenében kimondták, hogy a jövő évben úgy az ő, mint az új templomban egyik vasárnapon tót, a másik vasárnapon kizárólag magyar lesz az istentisztelet nyelve.

Így a magyar nyelv egyenlő helyzetben lesz a tót nyelv mellett.

Igaz, hogy magyar államban, magyar földön igen szerény eredmény az, ha a magyar nyelv csupán egyenjogú társsa egy nemzetiség nyelvének, de az eredményt első lépésként üdvözlünk kell s különösen üdvözlünk kell akkor, midőn meggyőződünk arról, hogy ezen lépéstanujele a nép őszinte magyar érzelmének, mert a határozat minden pressió nélkül jött létre magának a nép egyetemének kívánsága szerint.

UJDONSAGOK

Művészestély.

A tél — a mulatságok, hangversenyek idejét régi jó szokás szerint szabadalmat ad minden társadalmi egyietnek arra, hogy a saját jótékony célja érdekében hangverseny nyel lépjen a közönség elé, ahol aztán többkevesebb sikerrel próbálkoznak meg a magukban művészi tehetséget felfedező szereplők. És ha a siker inkább kevesebb, mint több, cél, a kitűzött cél feledtetni az eszközöket és a közönség, a kedves jó közönség tapsal üdvözlí azt is, ki verést érdemelne, — hisz jótékony cél érdekében önzetlenül fárad és — fárasztja hallgatóságát.

A Szarvasi Leányegyesület radikális ujtással lép e megszokott hangversenyek közé december 5-ikére hirdetett művészestélyével. Nem hirdet jótékony célt, hiszen nyilvánvaló, hogy az estély bevételeiből még annak kiadásai sem fognak fedezetet találni, így nem kívánja, hogy a cél kedvéért feledjék az eszközöket, hanem igazi művészetet óhajt bemutatni a szarvasi közönségnek. Társadalmi életünket, művészi érzékűket fejleszteni óhajtja azzal, hogy oly műsorral és oly szereplőkkel lép elő, amely és akik minden mellétekintet figyelmen kívül hagyásával is sikert hozhatnak és sikert fognak hozni.

Amint a jelenségekből látjuk, a Szarvasi Leányegyesület vállalkozását eredmény fogja követni. a december 5-iki estély igazi élvezetet fog nyújtani Szarvas művészetét kedvelő közönségnek.

Az estély műsora a következő:

1. „Nyári pihenő helyek Olaszországban“. Feloivassa: Moravesik Géza ur.

2. a) Corelli: „La Folia“, b) Hubay: „Csárdajelenet“ hegedűn előadja: Waldbancz Imre ur.

3. a) Pietro Mascagni: „Románec a Parasztbecsületből“, b) Edv. Grieg: „An einem Bach“, c) Edv. Grieg: „Der Morgen“ d) Erich Wolf: „Im Lenz“ énekli: Marschalkó Rózsika urhölgy. 4. a) Dhopin: Ballada As dur, b) Liszt: Rhapsodie No. 9. Zongorán előadja: Bagotai Lengyel Géza ur.

5. a) Hubay Jenő: „Mi atyánk“ b) Lang Ernő: „Üllői uti fák“, c) Bizet: „Pastorale“, d) Kálmán Imre: „Egyedül“ énekli: Marschalkó Rózsika urhölgy.

— **Uj doktor.** Silberstein Dezső szarvasi ügyvédjelölt a kolozsvári tudomány egyetemen a jogi szigorlatokat sikeresen letévén, tegnap a jogtudományok tudorává avatták fel.

— **Petőfi ünnepély.** Ugy értesülünk hogy 1909. február havában nagyszabású Petőfi-ünnepélyt rendez a főgymn. ifjusági önképzőkör. Az ünnepély rendezését az intézet nagyműveltségű tanára, Dr. Nemes Béla vezeti, s a befolyó tiszta hasznót a Petőfi-ház alapja javára fordítja az önképzőkör. Az előadás iránt, úgy halljuk, még a vidéken is erősen érdeklődnek.

— **Áthelyezés.** A pénzügyi inszter Vály Bertalan szarvasi adótisztet Székesfehérvarra, Farkas Lajos székesfehérvári adótisztet pedig Szarvasra helyezte át.

— **Uj segéd lelkész.** A helybeli ev. egyház lelkésze Placszkó István Lukácsik Mihály, Eperjesen vég-

vele semmit, mert Kőszály alig néhány találkozás után már olyan szerelmes volt Bokorkánéba, hogy ettől a szerelemtől, úgy lehet, még tulajdon hitvestársának a közbelépése sem birta volna eltántorítani.

— Soha, — ismételtette magában Tibor ur — soha még ilyen gyönyörű szőke hajat! És micsoda fejedelmi alak! Micsoda fejedelmi alak!

A fejedelmi alak azonban méltóságos föllépésében is fejedelmi akart lenni, és hideg részvétlenséggel hallgatta végig legujabb udvarlójának veszedelmes ömlengéseit, s ezzel a taktikával természetesen csak annál inkább felkorbácsolta Kőszály uramban az alvó oroszánt.

Végre egyszer, a harminczkettedik találkozásán megnyílt a köszikla. Prózaiasabban szólást özvegy Bokorkáné kapitulált. Husos arcát a legyezője mögé rejtve kimondta a rég lesett szót:

— Látogasson meg, kedves Kőszály holnap a lakásomon várom délután négy órákor.

Tibor ur akkorát szeretett volna ugrani örömeiben, mint a bakkecske. De nem ugrott,

mert ez feltűnő lett volna. Ő pedig minden áron kerülni akarta a feltűnést. Ez a találkozás az ő kettejük titka, s ez a titok édes, ez a titok boldogító.

Szívében ezzel a boldogító tudattal, zsebében a névjegy tárcájával másnap délután pontosan négy órákor becsöngetet a szép özvegy lakásán Kőszály Tibor. A szobalány ajtót nyitott.

— Itthon van a nagyságos asszony? — kérdezte egy — kedvüségét erőszakolva magára a látogató.

— Itthon van kérem, — felelt a szobalány — Kit jelentsek be?

Kőszály elővette a zsebéből krokodilbőrutánzatú tárcáját, s előkelően hanyag kézmozdulattal névjegyet huzott ki belőle.

— Jelentse be . . . vigye be csak a nagyságos asszonynak a névjegyemet, — szólott és átadta a szobalánynak a kártyát.

A szobalány bement, Kőszály dobogó szívvel várt. A szobalány kijött.

— Végre, fohászzkodott magában a nőhódító, — végre a karomba zárhatom! (Tudniillik nem a szobaleányt, hanem az urnőjét.)

A szobaleány azonban kijött egészen az előszoba küszöbéig, és ridegen ennyit mondott:

— Kérem, nincs itthon a nagyságos asszony!

Ezzel gyorsan becsapta Kőszály ur orra előtt az ajtót.

A szobalány miután belülről jól be is zárta az ajtót, már rág eltűnt az előszobából. de Kőszály Tibor ur még mindig ott állt a bezárt ajtó előtt, akár a sóbálvány.

Végre hiuságában és önörzetében végig sebezve, lehorgasztott fővel, mint a megvert kutya, elkullogott. És méltó haragjában soha, de soha többet rá sem nézett özvegy Bokorkánéra. Még csak nem is köszönt neki, ha találkozott vele.

Pedig kár. Mert ha köszönt volna neki akkor egyszer talán Bokorkáné is leküzdötte volna magában Kőszály Tibor ur iránt ama nevezetes látogatás óta érzett vad gyűlöletét, s nem valószínűtlen, hogy egy gyöngébb pillanatában mégis csak megkérdezte volna a kiutasított udvarlótól:

— Mondja csak Kőszály, micsoda ar-

zett theológust kondorosi lakost hívta meg segéd lelkészül, kinek papi vizsgája nov. 21-én volt megtartva Budapesten. A vizsga után következett a felszentelés a budai ev. templomban mely alkalommal Scholtz Gusztáv bányakerületi püspök még egy jelöltet Szilárd Miklós pozsonyi candidátust avatott fel. Utóbbi a pestmegyei esperes Szeberényi Lajos oldala melé megyen segédlelkésznek. A lelkész avatásánál a püspöknek segédkezett Beregh Samu püspöki másodlelkész és Raffay Sándor budapesti Deák-téri lelkész. A felszentelés után a püspök vendégeiül látta az új lelkészeket s hozzátartozóikat.

— **Közjegyző helyettesítés**
Szeghalmon is üresedésben van most a közjegyzőség, azért a közjegyzői kamara a békési közjegyzőt bizta meg a helyettesítéssel. Mivel a békési kir. közjegyző nem fogadta el a helyettesítést, az aradi közjegyzői kamara most dr. Fischer Akos szarvasi kir. közjegyzőhelyettest bizta meg a szeghalmi közjegyzőség vezetésével is, amely utóbbit úgy fogja elintézni, hogy időnkint megy át Szarvasról Szeghalomra.

— **Lyceumi előadások vidéken.**
A Békésmegyei Közműv. Egyesület megbízásából a szarvasi Szabad Lyceum megkezdi vidéki munkásságát is. Dec. hó 6-án Kondoroson Moeskönyi József főgimnáziumi igazgató tart felolvasást, azonkívül szavalat és zongorajáték teszlik változatossá a tartalmas műsort. Az ünnepélyt a szarvasi Lyceum agilis elnöke, Papszász Gyula igazgató nyitja meg, ki ismételni fogja röviden a lyceumi előadások kultursociális jelentőségét. Ezen előadást megelőzőleg ma délután 5 órakor Szentendrason is érdekes előadás lesz. Krcsmárík Endre lyceumi titkár szabad

cátlan tréfa volt az magától, hogy — akkor a feleségével meg a gyermekeivel akart betolakodni a lakásomra? Miféle eljárás volt ez magától?

És eppől a haragos kérdésből szegény Kőszály Tibor egy csapásra megértette volna a szörnyű vajót, hogy tudniillik ama látogatáskor minő névjegyvel küldött be a szobalánynyal a szép özvegynek. Tudniillik olyan névjegy, amelyet egy, az egész családjával, tett multkori látogatásn előtt dugott volt a tárcájába arra az esetre, ha az illető familia amelyikhez mentek, és amelyiket otthon is találtak, netalán nem volna odahaza, és amelyik névjegyre éppen a családi látogatás kidomborítása végett a név után, hogy:

Dr. Kőszály Tihor

ironnal még ezt írta volt oda:

„nejével és gyermekeivel“

Ezzel a famózus névjegygyel jelentette be magát Kőszály ur a várva-várt találka idején a szép özvegynél.

előadást tart: „A hó jelentősége és fontossága a mindennapi életben“ czimen. Az előadás bemutatásokkal és kísérletekkel lesz kapcsolatos. Szavalni fog Renglovich Bozsóka is, kinek fényes szavalói talentuma mindenestre biztosítani fogja a teljes sikert. Szavalni fog Kaszner Béla Képezdei növendék is. Mint értesülünk, mindkét községben általános az érdeklődés e két előadás iránt.

— **A Szabad Lyceum előadása.** A folyó hó 22-iki lyceumi előadás egyike volt a legsikerültebbeknek. Feltűnt, hogy az intelligens közönség szinte szokatlanul nagy számmal volt képviselve. A jelenlevők száma túlhaladta a 850-et. A képző intézet dalkara elénekelvén a Hymnuszt, Papszász Gyula lyceumi elnök, képezdei igazgató lépett az emelvényre s tartalmas beszédben nyitotta meg a lyceumi újabb tanévét. Utána egy új tehetség mutatkozott be a szarvasi közönség előtt Renglovich Bozsóka, kinek művészi szavalata szinte szokatlanul mély hatást gyakorolt a közönségre, úgy hogy ugyancsak keletje volt a zsebkendőknek, lévén nem egy szem erősen csillogó az előtörő könnyektől. Weinberger Fanny polg. leányisk. igazgatónő rendkívüli érdekes felolvasást feszült figyelemmel hallgatta még a férfi közönség is és a bemutatott kézimunkákat valósággal élvezettel szemlélték a műértő hölgyek. Az élet hatást csak emelte Delhányi Vilma érzelmes szavalata, ki zogó taps vihart aratott kedves szavalatával. Az ünnepély a Szózáttal ért véget, mit a képezdei dalkar adott elő buzgó igyekezettel.

— **Régészeti előadás.** A mi nagyközönségűek örvendetes kulturális haladásának bizonyítéka az is, hogy Szarvason dec. 13-án a képezde dísztermében régészeti előadás lesz. Krcsmárík Endre képezdei tanár közbenjárása révén Domonkos János a megyei muzeum óre rendkívüli érdekesnek ígérkező orthologiai felolvasást fog tartani, melylyel kapcsolatban be fogja mutatni a megyei muzeum legszebb és legértékesebb régiségeit. A Békésmegyei Közműv. Egyesület támogatása révén megyszerte népies felolvasásokat fog tartani az orthologikák köréből s büszkéek lehetünk arra, hogy az első ilyenmü előadás színhelyül éppen Szarvas nagyközönségét választja. A legnagyobb tisztelettel hívja meg a Lyceum vezetősége a mivel nagyközönséget e felette érdekes előadásra.

— **Elfogott szelhímos** még a tavasszal jó fogást csinált a békési szolgabíró, — de gyorsan el is eresztette. Egy napon ugyanis beállított Békésre egy jól öltözött ur azzal hogy ő Agárdi Nagy István budapesti

detektív és hamis pénz után kutat. A dolog gyanus volt, sürgönyöztek Budapestre honnan az a válasz jött, hogy a „detektív“ ur csaló. Erre letartóztatták Agárdi Nagy Istvánt, — de annak sikerült megszökni. Most Sátoraljujhelyen Krecsányi budapesti detektívönöknek mutatkozott be egy ur de kisült, hogy Pécsár Istvánnak hívják. Ott is hamis pénzeket akart elkobozni. Mikor megmotozták. Agárdi Nagy István névre szóló igazolványt is találtak nála, így valószínűleg azonos a békési csalóval.

Egy mérénylet története.

Tisztelt Szerkesztő Uram!

Magam iránti köteleltségem, hogy a folyó hó 20-án ellenem irányuló két lövés hiteles történetének becses lapjában való szives közlését kérem.

1907. évi november 12-én délután két óra körül megjelent rendelőmben Polónyi József szabómester és kérvéért, jöjjenek vele azonnal lakásíra, mert az ő fia véletlenül halántékon lötte Tomka Pál III. éves gimnazistát. Odaérve, ott találtam már Mikolay István dr. urat, közbeesülésben álló kartársamat, kit felszóllítottam, hogy az életveszélyesen sebesült fiu kezelését vegye át. Köztünk orvosok között hallgatag megállapodás ugyanis, hogy aki az ugynevezett „szaladó“ beteghez előbb érkezik, annak joga a gyógyítást elvállalni. Mikolay dr. ur azonban, mert abban az időben a Tomka család egy másik tagját is kezeltem, nem akarta, hogy ketten járjunk egy időben ugyanazon házhoz, megkért a kezelés átvételére, minek készséggel tettem eleget. Egy havi kezelés alatt, miközben néhány műtét, sörétek, töltény eltávolítása az agyhártya közeléből szükségesé vált, a beteget a fertőzés halálos veszedelmétől megóvtam. Számos, sok időt igénybe vevő complicált sebészi kötést alkalmaztam. A gyermek szülei — tehát Tomka Pál a gyermek atyja is — könyörögtek, hogy az ő gimnazista fiukat az életnek megmentsem, a mi nekem szépen sikerült is.

Az orvosi számla 80 koronára rugott, melyet Tomka Pál kézbesített Polónyinak, aki kötelezte magát Tomkával szemben az orvosi költségek megtérítésére. A helyett, hogy ezen vállalt kötelezettségének eleget tett volna, illetlen hangu levéllel tisztelt meg, melyben 42 koronát ajánl fel jól megszolgált követeléseim kiegyenítésére. Ha udvariarian, elfogadható módon szól hozzám, szivesen engedtem volna az

összege: így azonban erélyesen viz-
utasi ottam az ajánlatot.

Aztán vártam egy-két hónapig,
mikor azután láttam, hogy az ügy nem
tisztázódik, barátságosan felszólítottam
Tomka Pált, a beteg édes atyját, hogy
a kezelési számlát egyenlítse ki. Ő
azonban ezt kerekén megtagadta azon
indokolással, hogy nem tartozik fizetni,
mert nem ő hívott a fiához. Megma-
gyaráztam neki, hogy az apa kiskoru
keresettel nem bíró fiáért orvosi dija-
kat fizetni tartozik, akár ő hívta az
orvost, akár más. Ha az ő áliáspontja
volna helyes, akkor csak a betegek
igen kis százalékaért kapnánk mi or-
vosok fizetést, hiszen legnagyobb ré-
szükhöz cselédek, gyermekek és öreg-
asszonyok hívnak minket. Az orvos
csak nem mérlegelheti az életveszede-
lem pillanatában, de egyéb alkalmak-
kor sem, vajjon a beteghez hívó egyén
birja-e a jogi kellékeket a cselekmény
végrehajtásához. Ez ugyebár napnál
világosabb dolog.

Tomka Pál nem kért elengedést
az összegből, amire, ha fizetési köte-
lezettségét elismeri, hajlandó lettem
volna. Hiába ajánlottam fel neki előbb
fél, majd egy egész évi haladékat a
fizetésre, eredmény nélkül tettem neki
részletfizetési kedvezményt, ő csök-
nyösen megtagadta a fizetést.
Egy-két ízben édes atyámmal Forsch-
ner Albert ural is üzentem neki, végre
egy hosszabb magyarázó levéllel ke-
restem fel, hogy végezzük el ügyünket
békességgel egymással. Eredményte-
lenül.

Végre is ahhoz gazdagabb ember-
nek kellene lennem, hogy Tomka Pál-
nak teljesen elengedjek ilyen jelenté-
keny összeget, kinek háza, cséplője,
szőlője és igen tisztességes keresete
van. Elég emberies érzést, humaniz-
must gyakorolunk szegény embertár-
sainkkal szemben, amire különben lel-
künk és hivatásunk kész örömmel in-
dit. De a fizetőképes, vagyonos embe-
rekkel szemben gyakorolt humanizmu-
sért nem tudom fiam elszakadt cipőjét
ujjal pótolni; humanismusból nem ad
a kereskedő élelmiszert, könyveket, a
műszerész orvosi eszközöket nekem, a
kinek semmi biztos fizetése nincs, a
kinek jövedelme tulnyomó részét a
szaladó betegek szolgáltatják.

Tomka Pált tehát hét hónapi tü-
relmes várakozás után a kir. járásbi-
róság elé citáltattam. Az első tárgya-
lást Tomka Pál kértére elhalasztottam,
de ki a békés egyezsége kitűzött he-
lyen és időben meg nem jelent, Tom-
ka Pál volt. Folyt tehát a pör. Az
első bíróság ítélete javamra döntötte
el a vitát. Az ítélet felebbezésre, való
tekintet nélkül végrehajtható volt. En-
nek dacára Dancs Szilárd dr. ügyvéd

ur Főzbenjárására 3 havi haladékat
adtam a fizetésre, ha Tomka nem fe-
lebbez. Tomka felebbezett, én mégis
bevártam a három hónapot, bár már
a határ idő letelte előtt egy hónappal
a gyulai törvényszék megírt nekem
107 korona 50 fillér orvosi díjat. És
végre pénz helyett elfogadtam Tomka
Páltól szent: métermázsáját 4 koro-
nával számítva, ami úgy hiszem, egé-
szén tisztességes ár.

Ilyen előzmények után november
hó 20 án délután 2 óra körül eljött
hozzám és durva hangon reám támad
Tomka Pál, hogy miért olyan sok a
perköltség. Nyugod hangon mondom
neki, hogy az ő csökönysége az oka,
hogy most még költséget is kell fizetni.
Menjen az ügyvédhez, velem semmi
dolga többé, nekem semmi követelése-
m rajta nincs. Elmegy, de csak azért,
hogy egy kevés szeszszel bátorságot
szedjen magába emberséges tettének
végrehajtásához. Fél négy órakor újra
megjelenik udvarunkban és kihivat.
Tiszta lelkiismerettel, a legesekélyebb
ovórendszabály foganatosítása nélkül
kimegyek. A folyosón megállunk egy-
mással szemben, kérdem, mit akar
még! Ujra csak a perköltségről beszél
mire szó nélkül otthagytam s lemegyek
a kertbe, hogy egy fertőzött üveget a
szemétdombra jutassak. Szitkozódva
utánam rohan, revolvert ránt és két-
szer gyors egymásutánban reám lö.
Szerencsésen rendelőmben menedéket
találok s megmenekülök a biztos haláltól.
Már most minden elfogulatlan,

irántam nem ellenséges ér-
zésű embertől kérdezem, számonra
méltó szerencsétlen ember-e, vagy min-
den emberi érzésből kivetkőzött ször-
nyeteg, a ki fia élete megmentőjének
hála helyett — golyóval fizet.

Sorai szives közléséért a tisztelt
Szerkesztő Urnak halás köszönetet mond
Szarvas, 1908. nov. 28

Igaz hive

Dr. Faragó Mór
gyakorló orvos.

Hirdetmény.

Özv. Tajber Gusztávné macózugi
3 hold szőlős kertje, és 2 hold pusztá
földje esetleg parcellázva is eladó.
Venni szándékozók értekezhetnek Pohl
Károly községi számvevővel. 2—4

Értesítés.

Rendkívüli olcsó árak mellett árusítom
ki a karácsonyi szezonra érkezett legújabb
divat szerinti

női és gyermek kalapokból

álló nagy raktáromat

Schwartz Jenni,
divatárusnő.

2—2

**Gróf Csáki-utcában levő 78. számú
ház örök áron eladó. Értekezhetni
lehet 128. házszám alatt
Maitz Ferenczcel.**

Uj czúkrász üzlet megnyitás!

Van szerencsém a nagy közönség szives tudomására
hozni, hogy helyben Szent-István király-u. 50 sz. alatt (Elefánt
János ur házában), a mai kor kivánalmainak minden tekintetben
megfelelő

CZÚKRÁSZDÁT

nyitottam.

Üzletemben minden nap friss, s a legkényesebb igénye-
ket kielégítő sütemények állanak az igen tisztelt közönség ren-
delkezésére, ahol családok is családi ünnepélyek részére torták
és sütemények mindenkor izléses kivitelben és jutányos áron
rendelhetők meg.

Jóakaró pártfogást kér

Konducz Soma.

Szarvas, 1908. szeptember 20.

Egy és kétéves szőlő-oltványokról,

különféle sima és gyökeres vadvesszőről szőlő kimutatás megjelöléssel.
Kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve megküldi a **Vállalati szőlőtelep** Billéd. Torontál-megye.

Globin a legjobb és legfinomabb Czipő tisztítószer
Egyedüli gyáros: Fritz Schulz jun. részv.-társ Lipcse és Eger.

Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

A konyhában és házban

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht szarvasszappannal

tisztítsunk. Ez szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosságot igényel.

Eladó

00 □-öl gyümölcs és szőlő lugassal, rajta kunyhóval Mángolban szabad kézből eladó, vevő Maresek Istvánnál jelentkezhet.

Hirdetmény.

Szarvas község alulírott előjárósága közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező Erzsébet-ligeti szőlőtelepen több ezer drb. szőlővesszője van eladó.

Felhívtnak ennél fogva a venni szándékosok, hogy ebbeli szándékukat a községi számvevői irodában a hivatalos órák alatt jelentsék be.

Szarvason, 1908. évi október hó 16-án.

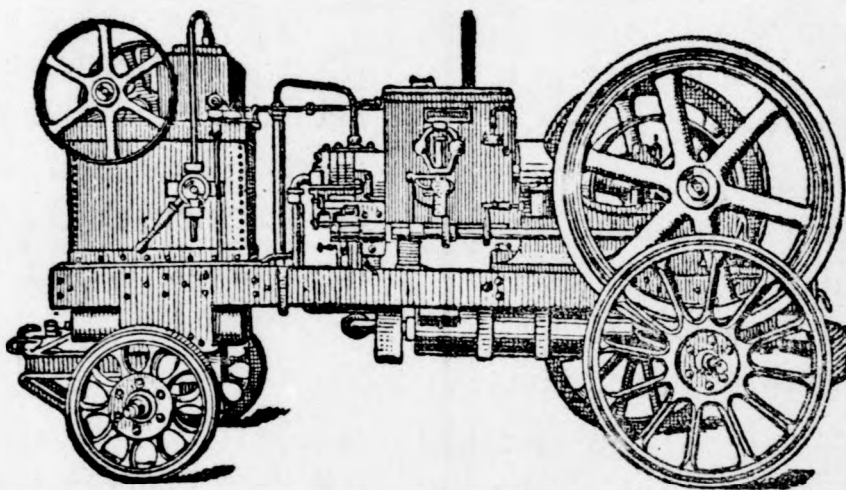
Kollár Lajos,
főjegyző.

Kovács János,
bíró.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68.
Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoricz-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Eredeti „Otto” benzin-motorok cséplési célra

Saját műhely
IX. Mester-utca 81 sz.

Saját műhely
IX. Mester-utca 31 sz.

továbbá Benzin-, Petrolin-, Légszem és szivógáz-motorok faszén, antracit és koksztüzelésre 1—1500 lóerőig.
LANGEN és WOLF Motorgyár, Budapest VI. Váci körút 59.

Tisztíts csak

Globusz
fémfisztrító kivonat
A legjobb fisztrítószere a világon

Hirdetmény.

Szarvas nagyközség előljárósága részéről alólirottak felhívjuk az 1886, 1887. és 1888. években született állítás köteleseket, hogy az 1909. évi sorozásra vonatkozó jelentkezéseket a folyó évi november havában a katona ügyosztálynál annál is inkább el ne mulasszák, mert azon állítás kötelesek kik jelentkezéseiket elmulasztják a törvény értelmében szigorúan büntet tetni fognak

Szarvason, 1908. évi november 4

Az előljáróság nevében.

Lánczossy László, Demcsák Mihály
h. jegyző. h. bíró.

Hirdetmény.

Szarvas nagyközség alulírott előljárósága felhívja az 1886, 1887 és 1888 években született idegen állítás kötelesek figyelmét, hogy a sorozás végett folyó évi november havában a katona ügyi jegyzői irodában annál is inkább jelentkezzenek, mert az elkésettéket a törvény értelmében a legszigorubbán fogják megbüntetni.

Szarvason, 1908. november 4-én.

Az előljáróság nevében.

LANCZOSSY DEMCSÁK
h. jegyző. h. bíró.

Hirdetmény.

Szarvas község előljárósága ezenel közhírré teszi, hogy az 1906. évi fősorozásra az I. korosztályban felhívott (1888. évi születésű) állításkötelesek sorshuzása az 1909. évi január hó 25. napján délelőtti 8 órakor fog a község háza nagy tanácstermében meg ejtetni a járási szolgabíró és a járásbeli községek előljáróinak jelenlétében.

Akik bármi okból akadályozva volnának a sorshuzáson megjelenni, helyettük meghatalmazottjuk, vagy a sorshuzás vezetője által kijelölt más egyén fog sorsszámot huzni, amely az illető egyénre nézve állításkötelezettség egész idejére irányadó leend.

Azok a kik mint családfentartók öröklött mezei gazdaság tulajdonosai papjelöltek, vagy népiskolai tanítók a póttartalék kedvezményére jogcímrel bírnak a honvédelemügyi m. kir. Minster ur által kibocsájtott, s az előljáróság által kifüggesztett 97000 számú felhívás értelmében járjanak el.

Kelt Szarvason, 1908. évi november hó 12-ikén.

Az előljáróság nevében:

Jcszenszky Frigyes, Kovács János,
jegyző. bíró.

Sirup pagliano a legjobb vértisztítószer. Feltalálója Giralomo Pagliano florenzi tanár, 1838 óta állítja elő Sirup Girolamo Pagliano a legjobb és legbiztosabb hashajtószer, mely 1838 óta sok ezer családnál a legjobb eredménnyel használtatik. Orvosi rendeletre minden jobb gyógyszerárban kapható. Megszünteti a székrekedést és annak következményeit, mint vértorlódás a fejbe stb. előmozdítja az anyagcserét és vértisztítóan hat bőrkiütések, csusz, köszvénynél stb. Megrendelések intézendők: Girolamo Pagliano tanár, Florenz (A 60) Via Pandolfini. Elismerő leveleket és prospektust ingyen és bérmentve küld a vezérképviselőség: Dr. F. Herzig, L ö b l i c h g a s s e 4 48. Gyógyszerárak főlerakatként kedvező feltételek mellettkerestetnek. 9-9.

Vasuti menetrend.

— Érvényes 1908. október 1-től. —

Mezőtur	ind. é.	2:29 n.	12:15 n.	5:40
Szarvas	érk.	" 3:15 "	1:03 é.	6:28
	ind.	" 3:27 "	1:27 "	6:38
Kisszénás	érk.	" 4:14 "	2:12 "	7:25
Orosháza	érk.	" 5:35 "	3:26 "	8:40
Mezőhegyes	érk.	" 7:55 "	5:40 "	—
Mezőhegyes	ind.	— " "	9:18 "	—
Orosháza	ind. é.	5:55 "	11:17 "	6:07
Kisszénás	érk. n.	7:18 "	12:29 "	7:16
Szarvas	érk.	" 8:24 "	1:26 "	8:13
	ind.	" 8:44 "	1:44 "	8:23
Mezőtur	érk.	" 9:30 "	2:30 "	9:10

A nappali idő reggeli 6 órától esti 5 óra 59 percig terjed. A számjegyek előtt levő betűk é. = éjjelt, n. = nappalt jelent.

Kiadó lakás.

A Beliczey-uton 5 szobából konyha, kamra és istállóból álló ház haszonbérbe kiadó, esetleg eladó.

Érkekezhetni lehet a kiadóhivatalban.

Ugyanott 2 bolti rolló és ajtó eladó.

LEGSZEBB KARÁCSONYI KÉPES

LEVELEZŐ-LAPOK

megérkeztek

S Á M U E L A.

könyv- és papirkereskedésében

SZARVASON.

HA

sérvkötőket, irigaorokat, francia és angol illatszereket, vagy bármennemű gyógy-
szereket, vagy Spitzer arckenőcsét, vagy bel- és külföldi arcápoló és pipere-
szereket óhajt azt a

Medveczky Utóda gyógyszertárában, Szarvason

bármikor megkaphatja, ahol az összes bel- és külföldi szereknek nagybani raktára van.

Az összes eddigi sósborszeszek között ma a legjobb a

DIVINA SÓSBORSZESZ

ára 40, 100 és 200 fillér.

REISZ MIKSA

BUTORGYÁRA BÉKÉSCSABA

VASUT-UTCA 1155. ÉS 1156. SZ.

Műasztalos, kárpitos- diszitóműhelyek.

RAJZIRODA.

Telefon: 20. sz. Telefon: 20. sz.

Saját készítményű teljes

lakásberendezések

állandóan nagy választékban.

Nyomatott Sámuel Adolf könyvnyomdájában Szarvason.

AIK